

DARNAUS VYSTYMOŠI INTEGRUOJAMOSIOS PROGRAMOS PRIEDAS Nr. 3.

Integruojamosios darnaus vystymosi temos:

- *taika ir konfliktai*;
- *pilietiškumas, demokratija ir valdymas* (šios temos integracija numatyta Pagrindinio ugdymo pilietiškumo ugdymo bendrojoje programoje www.pedagogika.lt);
- *žmogaus teisės* (šios temos integracija numatyta Pagrindinio ugdymo pilietiškumo ugdymo bendrojoje programoje);
- *etikos principai* (šiai temai skirta atskira Pagrindinio ugdymo etikos programa www.pedagogika.lt);
- *kultūros įvairovė* (šios temos integracija numatyta Pagrindinio ugdymo pilietiškumo ugdymo bendrojoje programoje bei Kultūrinio sąmoningumo integruojamojoje programoje www.pedagogika.lt);
- *ekonomikos plėtra* (šios temos integracija numatyta Pagrindinio ugdymo ekonomikos ir verslumo bendrojoje programoje www.pedagogika.lt)
- *gamybos ir vartojimo modeliai*;
- *miesto ar kaimo plėtra*;
- *socialiai atsakingas verslas*;
- *skurdo mažinimas*;
- *asmeninė ir šeimos sveikata*;
- *gamtos išteklių tvarkymas*;
- *aplinkos apsauga*;
- *aplinkos apsauga ir ekosisteminis požiūris*;
- *su aplinkos kokybe susiję sveikatos aspektai*;
- *biologinė ir kraštovaizdžio įvairovė*;
- *klimato kaita*.

Pastaba: lentelės „Darnaus vystymosi integravimo aspektai, 9-10 klasės“ gebėjimų ir žinių ir supratimo skiltyse pateikti numeriukai atitinka Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433) atskirų dalykų programose esančių pasiekimų numeraciją.

Darnaus vystymosi integravimo aspektai, 9-10 klasės

1. Taika ir konfliktai (tarptautiniai santykiai, saugumas ir konfliktų sprendimas, bendradarbiavimas)**Istorija****Mokinių pasiekimai**

Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Puoselėti savo ir visuomenės gyvenime praeityje susiformavusias, o šiandienos gyvenime tokias svarbias vertybes, kaip demokratija, humaniškumas, tolerancija ir kt.	1.24. Nustatyti Pirmojo pasaulinio karo kilimo priežastis ir būdingiausias jo bruožus.	1.24.1–1.25.1. Nurodyti Pirmojo pasaulinio karo priežastis, svarbiausius jo eigos momentus ir padarinius.
	1.25. Paaiškinti Pirmojo pasaulinio karo padarinių ir pokyčių pokario Europoje ir Lietuvoje ryšį.	
	1.28. Įvertinti Tautų Sąjungos veiklą siekiant išsaugoti taiką.	1.28.1. Pateikti Tautų Sąjungos veiklos pavyzdžių.
	1.34. Nustatyti Antrojo pasaulinio karo kilimo priežastis ir būdingiausias jo bruožus.	1.34.1. Nurodyti Antrojo pasaulinio karo priežastis ir pagrindinius jo lūžio momentus.
	1.35. Įvertinti per Antrąjį pasaulinį karą pasaulyje įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui.	1.35.2. Apibūdinti per Antrąjį pasaulinį karą pasaulyje įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui ir holokaustą.
	1.38. Įvertinti Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje įvykdytus sovietų ir nacių nusikaltimus, holokaustą.	1.38.1. Apibūdinti Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje įvykdytus sovietų ir nacių nusikaltimus, holokaustą.
	1.39. Atskleisti šaltojo karo priežastis ir poveikį žmonių gyvenimui.	1.39.1. Pateikti pavyzdžių, rodančių Rytų ir Vakarų priešpriešą šaltojo karo metais. 1.39.2. Nurodyti svarbiausius šaltojo karo padarinius.
	1.40. Įvertinti Jungtinių Tautų Organizacijos veiklą saugant taiką pasaulyje.	1.40.1. Pateikti Jungtinių Tautų Organizacijos veiklos pavyzdžių saugant taiką pasaulyje.
1.58. Atskleisti Europos vienijimosi siekius ir problemas.	1.58.1. Apibūdinti pagrindinius Europos vienijimosi proceso bruožus.	

Geografija**Mokinių pasiekimai**

Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Ugdyti pilietį, atsakingą už savo krašto, Europos kultūros likimą.		2.13.1. Išskirti pagrindinius pasaulio politinio žemėlapių raidos etapus. Nurodyti pagrindinius veiksnius (socialinius, ekonominius, politinius, integracijos ir globalizacijos), pagal kuriuos išskiriami pasaulio politinio žemėlapių raidos etapai. 2.13.2. Nurodyti svarbiausius pasaulyje vykstančius karinius konfliktus, jų kilimo priežastis.

Pilietiškumo pagrindai**Mokinių pasiekimai**

Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Branginti Lietuvos tautos politinę nepriklausomybę, įsipareigoti išlaikyti ir stiprinti jos valstybingumą. Suvokti, kad tautos gerovė ir išlikimas priklauso ir nuo asmeninio indėlio.	1.6. Nagrinėti Lietuvos demokratinei valstybei kylančius vidaus ir išorės pavojus. Nagrinėti Lietuvos saugumo politiką, jos uždavinius, saugumo užtikrinimo būdus ir priemones.	1.6.2. Paaiškinti, kas yra nacionalinis saugumas ir kas lemia, kad būtume saugūs. 1.6.3. Pateikti demokratinei valstybei galinčių grėsti vidaus ir išorės pavojų pavyzdžių.

